

Informacja

o regulacjach prawnych w zakresie ścigania przez państwa Unii Europejskiej kradzieży telefonów komórkowych i przeprogramowywania numerów IMEI¹

Spośród 14 krajów członkowskich Unii Europejskiej trzy państwa (Wielka Brytania, Francja, Litwa) wprowadziły wprost do swoich porządków prawnych przepisy zabraniające i uznające za karalne przeprogramowywanie numerów IMEI (International Mobile Equipment Identity) w celu korzystania ze skradzionych i zablokowanych przez operatora telefonów komórkowych. W Irlandii i w Czechach rozważana jest obecnie ewentualność wprowadzenia takich rozwiązań. W pozostałych państwach zastosowanie znajdują ogólne przepisy z zakresu prawa karnego (np. w Szwecji i Grecji) lub administracyjnego (np. Finlandia).

Wielka Brytania

Na mocy ustawy o telefonach komórkowych (tzw. ustawa w sprawie przeprogramowywania) z 2002 r. zmienianie numeru IMEI telefonu komórkowego jest przestępstwem zagrożonym karą pozbawienia wolności do 5 lat. Przestępstwem jest również posiadanie, dostarczanie lub oferowanie sprzętu służącego do przeprogramowywania numerów IMEI.

Brak jest szczegółowych danych dotyczących praktyki funkcjonowania przepisów zakazujących zmieniania nr IMEI. Zgodnie z informacjami uzyskanymi z brytyjskiego Homeoffice (odpowiednik polskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji), które jak zastrzeżono nie są kompletne i zupełnie aktualne, wiadomo jest o 16 sprawach przeciwko osobom przeprogramowującym nr IMEI zakończonych wyrokami skazującymi. 15 spośród oskarżonych skazano na kary finansowe od £250-£5000. W ostatniej sprawie zapadł wyrok skazujący oskarżonego na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności co wskazuje, iż sądy brytyjskie są coraz bardziej świadome faktu, iż walczenie z nielegalnymi praktykami zmiany nr IMEI może pomóc zredukować liczbę zuchwałych kradzieży telefonów komórkowych.

Daje się zauważyć, iż przepisy uznające przeprogramowywanie nr IMEI za przestępstwo są obecnie sprawniej stosowane przez właściwe organy gdyż zarówno sądy jak i policja mają teraz większe niż 2 lata temu doświadczenie w posługiwaniu się tym instrumentem walki z kradzieżami telefonów komórkowych.

W celu usprawnienia walki z kradzieżami telefonów komórkowych policja angielska stworzyła w grudniu 2003 r. specjalny wydział do walki z przestępstwami związanymi z telefonią komórkową (włączając w to sprawy związane z nielegalnym zmienianiem nr IMEI). Krajowy Wydział ds. Walki z Przestępstwami Związanymi z Telefonią Komórkową (The National Mobile Phone Crime Unit: NMPCU) współpracuje ściśle z przemysłem telekomunikacyjnym

Francja

Ustawa 2003 – 239 z 18 marca 2003r. w sprawie bezpieczeństwa wewnętrznego wprowadziła szereg nowych postanowień odnoszących się do walki z kradieżą telefonów komórkowych do obowiązujących już we Francji aktów prawnych. Mowa o następujących zapisach:

---

¹ Informacja została przygotowana w Departamencie Współpracy z Zagranicą w b. Urzędzie Regulacji Telekomunikacji i Poczty, na podstawie danych zgromadzonych do dnia 7 stycznia 2005 r. i umieszczona na stronie internetowej tego Urzędu (obecnie Urząd Komunikacji Elektronicznej).

a) na mocy art. 71 ww. ustawy przepisy art. L.217-2 Kodeksu Konsumentów nabierają następującego brzmienia:

Podlega karze przewidzianej w art. L.213-1 każdy, kto dopuścił się podstępnie zniszczenia, ukrycia, przerobienia lub zamaskowania w jakikolwiek sposób imion i nazwisk, podpisów, monogramów, liter, cyfr, numerów seryjnych, symboli lub jakichkolwiek innych znaków stanowiących integralną część towarów bądź też takich, które zostały do nich przytwierdzone, a mają na celu umożliwienie identyfikacji tych towarów w sposób fizyczny lub elektroniczny.

b) na mocy art. 72 ww. ustawy przepisy art. L.32-5 Kodeksu Poczтового i Telekomunikacyjnego nabierają następującego brzmienia:

Operatorzy wykorzystujący w swojej działalności publiczną sieć radiokomunikacyjną lub też świadczący publiczne usługi radiokomunikacyjne są zobowiązani wprowadzić rozwiązania techniczne pozwalające na zablokowanie dostępu do ich sieci lub też na zablokowanie usług emitowanych za pomocą mobilnych terminali, które zostały zidentyfikowane oraz zgłoszone jako skradzione. (...). Każdy, kto świadomie narusza przepisy art. L.32-5 podlega karze grzywny w wysokości 30 000 Euro. Osoby prawne mogą zostać pociągnięte do odpowiedzialności, na warunkach określonych w art. L.121-2 Kodeksu Karnego za popełnienie wykroczenia, o którym mowa w niniejszym paragrafie. Sposób określania kary, której podlegają osoby prawne jest zdefiniowany przepisami art. 131-8 Kodeksu Karnego.

Wymienione wyżej przepisy art. 72 ustawy o bezpieczeństwie wewnętrznym obowiązują od 1 stycznia 2004 r. Od stycznia do sierpnia 2003 r. odnotowano we Francji 57 559 przypadków kradzieży związanych z telefonami komórkowymi. W tym samym okresie w 2002 r. odnotowano 37 396 podobnych przypadków. Kradzież telefonów komórkowych stanowiła od stycznia do sierpnia 2003 r. 5,30% ogólnej liczby zarejestrowanych kradzieży. Przytoczone liczby należy traktować bardziej jako wskazówkę co do ewolucji kradzieży telefonów komórkowych we Francji niż precyzyjne źródło informacji.

Ponadto Francuski Kodeks Konsumenta przewiduje karę więzienia (2 lata) za przeprogramowanie telefonu komórkowego oraz grzywnę 37 500 Euro lub też alternatywnie jedną z tych kar.

Zagadnienie kradzieży telefonów komórkowych stanowi przedmiot współpracy francuskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwa Gospodarki, Przemysłu i Finansów. Powołana została również specjalna grupa robocza skupiająca przedstawicieli operatorów, producentów aparatów komórkowych oraz administracji państwowej.

Litwa

Zgodnie z informacjami uzyskanymi bezpośrednio od regulatora litewskiego nowelizacja Kodeksu Wykroczeń Administracyjnych na mocy której przeprogramowywanie numerów IMEI stało się karalne nie weszła jeszcze w życie. Obecnie jest na etapie uzgodnień międzyresortowych. Po ich zakończeniu Rada Ministrów przekaże ją do parlamentu. Kary przewidziane za przeprogramowywanie nr IMEI mają charakter finansowy i wahają się od 145 do 580 Euro. Ze względu na fakt, iż przepisy zakazujące przeprogramowywanie nr IMEI nie są jeszcze stosowane trudno mówić o ich efektach.

Szwecja

Brak specyficznych regulacji prawnych w ww. zakresie. Jednakże zgodnie z informacjami uzyskanymi od strony szwedzkiej przeprogramowywanie numerów IMEI umożliwiające korzystanie ze skradzionych i zablokowanych telefonów komórkowych jest na mocy szwedzkiego Kodeksu Karnego (Rozdział IX, Dział VI) traktowane jako przestępstwo polegające na celowym pozbawieniu uprawnionego posiadacza/właściciela możliwości

odzyskania skradzionego przedmiotu i zagrożone karą do 2 lat więzienia (a w szczególnie poważnych przypadkach do 6 lat więzienia).

Czechy

Brak specyficznych regulacji prawnych w ww. zakresie. Jednakże w chwili obecnej problem przeprogramowywania numerów IMEI jest przedmiotem uzgodnień urzędu regulacyjnego z Czeskim Stowarzyszeniem Operatorów Komórkowych i właściwymi ministerstwami. W zależności od wyników ww. rozmów zostaną podjęte działania zmierzające bądź to do wprowadzenia zmian do już istniejących przepisów bądź to stworzenia nowych przepisów zakazujących przeprogramowywania numerów IMEI.

Finlandia

Brak specyficznych regulacji prawnych. Przeprogramowywanie numerów IMEI w telefonach komórkowych jest traktowane jako niedozwolone przerabianie urządzenia.

Grecja

Brak specyficznych regulacji prawnych. Zastosowanie w ww. przypadkach znajdują ogólne przepisy greckiego Kodeksu Karnego odnoszące się do skradzionych przedmiotów.

Irlandia

Brak specyficznych regulacji prawnych. Jednakże w chwili obecnej rozważana jest ewentualność wprowadzenia takich rozwiązań.